

แนวทางควบคุมอาวุธในระดับภูมิภาค: ศึกษากรณีเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา อาวุธนิวเคลียร์ได้กลายเป็นสิ่งที่ทำให้ชุมชนระหว่างประเทศมีความตื่นกลัวต่อกภัยของอาวุธดังกล่าว โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจนิวเคลียร์สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตในการเมืองระหว่างประเทศ ทำให้เกิดการแข่งขันกันสะสมอาวุธดังกล่าวมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศจากภัยอันตรายของอาวุธดังกล่าวที่จะถูกนำมาใช้ในสงคราม โดยเฉพาะเมื่อการแพร่กระจายของอาวุธดังกล่าวได้ทวีมากขึ้นทั้งในแนวดิ่งและในแนวนอน (vertical and horizontal proliferation) ทำให้เกิดความพยายามหาทางที่จะควบคุมอาวุธดังกล่าวหลายวิธีการ เนื่องจากตระหนักถึงภัยที่จะเกิดขึ้น เช่น การเจรจาจำกัดอาวุธยุทธศาสตร์ (Strategic Arms Limitation Talks - SALT) ระหว่างสหรัฐและโซเวียต ซึ่งเป็นความพยายามควบคุมอาวุธในแนวดิ่งหรือการสร้างสนธิสัญญาไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ (Non-Proliferation Treaty - NPT) ซึ่งเป็นความพยายามควบคุมอาวุธในแนวนอน นอกจากนี้ยังมีการสร้างเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear-Weapon-Free Zone - NWFZ) ซึ่งเป็นอีกวิธีหนึ่งในการควบคุมอาวุธดังกล่าวเช่นกัน โดยแนวความคิดนี้ได้ถูกเสนอเป็นครั้งแรกในปี 1957 โดย อัดัม ราปากกี (Adam Rapacki) ใน แผนการราปากกี (Rapacki Plan) เพื่อสร้าง NWFZ ในยุโรปกลาง แคว้นบอลข่าน และแคว้นอียิปต์ ประสพความล้มเหลวเพราะการก่อสร้างเขต

¹ T.T. Poulouse ได้กล่าวถึงการแพร่กระจายในแนวดิ่งและแนวนอน ในหนังสือ "Nuclear Proliferation and the Third World" ว่า "การแพร่กระจายในแนวดิ่ง หมายถึง การเพิ่มจำนวนและชนิดของอาวุธนิวเคลียร์ที่มหาอำนาจนิวเคลียร์ครอบครองอยู่ ส่วนการแพร่กระจายในแนวนอน หมายถึง การแพร่กระจายของอาวุธนิวเคลียร์ไปยังประเทศที่ไม่มีนิวเคลียร์"

ดังกล่าวขัดต่อผลประโยชน์ของมหาอำนาจสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต² ต่อมาได้มีการสร้าง NWFZ ในบริเวณที่ไม่มีคนอาศัยอยู่ตามสนธิสัญญาแอนตาร์กติก (Antarctic Treaty 1959) สนธิสัญญา ทะเล (Seabed Treaty 1971) และสนธิสัญญาอวกาศ (Outer Space Treaty 1967) ส่วนการสร้าง NWFZ ในบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่ถูกกำหนดที่ประสบความสำเร็จเป็น แห่งแรก คือ ในลาตินอเมริกาตามสนธิสัญญาเตลลอลโก (Treaty of Tlatelolco 1967) ซึ่งถือ เป็นแบบอย่างที่ทำให้เกิดการสร้าง NWFZ ในเขตภูมิภาคอื่น ๆ ในระยะเวลาต่อมา โดยเฉพาะ ในทศวรรษ 1970 ได้เริ่มมีการค้นคว้าในความคิดที่จะสร้าง NWFZ แพร่หลายมากขึ้นในประเทศ โลกที่สาม (Third World) โดยเฉพาะในเขตที่มีความขัดแย้ง เช่น ในตะวันออกกลาง แอฟริกาใต้ เอเชียใต้ ทั้งนี้เนื่องมาจากความล้มเหลวของสนธิสัญญา NPT และ SALT ทำให้ เกิดการแพร่กระจายของอาวุธนิวเคลียร์มากขึ้นในบริเวณภูมิภาคต่าง ๆ ทำให้ประเทศต่าง ๆ ใน ภูมิภาคเหล่านั้นพยายามหาทางปกป้องตนเอง เพื่อให้เกิดความมั่นคงในภูมิภาคของตน โดยการ สร้าง NWFZ⁴ ซึ่งสมัชชาสหประชาชาติได้ให้การสนับสนุนโดยแต่งตั้งกลุ่มเฉพาะกิจของ สหประชาชาติ (U.N. ad. hoc group) ให้ทำการศึกษาปัญหาการสร้าง NWFZ ในทุกประเด็น ซึ่ง จากผลการศึกษาทำให้สมัชชาให้การสนับสนุนประเทศต่าง ๆ ในแต่ละเขตภูมิภาค สร้าง NWFZ⁵

² Lincoln P. Bloomfield, Disarmament and Arms Control (New York: Foreign Policy Association, Inc., 1968), p. 41.

³ The United Nations, The United Nations and Disarmament: 1945-1985 (New York: United Nations, 1985), p. 89.

⁴ Jaakko Kalela and Raimo Varynen, "Nuclear-Weapon-Free Zone: New Opportunities in the 1980's," Paper Prepared for the Independent Commission on Disarmament and Security Issues, July 1981. pp. 6, 20.

⁵ Jaako Kalela and Raimo Varynen, "Nuclear-Weapon-Free Zones: Past Experiences and New Perspectives," in Nuclear Weapons and Northern Europe, ed. Kari Mottola (Helsinki, The Finnish Institute of International Affairs, 1983), p. 68.

โดยถือเป็นมาตรการหนึ่งของการควบคุมอาวุธในระดับภูมิภาค และโคออร์ดิเนชันการตั้งกล่าวลงในมาตราที่ 7 ของสนธิสัญญา NPT⁶ ซึ่งเน้นมาแนวความคิดในการสร้าง NWFZ ก็เป็นที่นิยมแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ความพยายามในการสร้าง NWFZ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันมีที่ประสบความสำเร็จเพียง 5 เขตเท่านั้น คือการสร้าง NWFZ ใน 3 เขตที่ไม่มีคนอาศัยอยู่ดังกล่าวแล้ว กับอีก 2 เขตคือในลาตินอเมริกาและแปซิฟิกใต้ (South Pacific NWFZ 1985)⁷ นอกนั้นในเขตภูมิภาคอื่น ๆ ยังมีปัญหาอยู่ เช่น การสร้าง NWFZ ส่วนในภูมิภาคแอฟริกาใต้มีปัญหาในเรื่องโครงการนิวเคลียร์ในประเทศแอฟริกาใต้ ส่วนในเขตนอร์ดิก ตะวันออกกลาง เอเชีย-ใต้ เม็กซิโกระเบียง และบอลข่าน มีปัญหาเพราะไปขัดผลประโยชน์ของมหาอำนาจที่แข่งขันกันอยู่ รวมทั้งปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคด้วย⁸ นอกเหนือจากนี้ยังมีความพยายามของกลุ่มประเทศอาเซียนในการสร้าง NWFZ ขึ้นในเอเชียอาคเนย์อีก 1 เขต ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการศึกษาปัญหาดังกล่าวอยู่⁹

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา จึงน่าสนใจศึกษาการสร้าง NWFZ อย่างเป็นระบบว่ามีข้อบ่งชี้ ข้อจำกัด และสู่ทางความสำเร็จที่เป็นไปได้อย่างไร ดังนั้นวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จึงมุ่งศึกษาการสร้าง NWFZ 2 เขต ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมแล้ว คือเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในลาตินอเมริกาและแปซิฟิกใต้ โดยพยายามศึกษาว่า การสร้าง NWFZ ทั้งสองเขตนี้มีเป้าหมายอย่างไร อุปสรรคและความสำเร็จมีอะไรบ้าง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่อาเซียนกำลังเสนอสร้าง NWFZ ขึ้นมานี้ จะได้เรียนรู้ถึงประเด็นทั่วไปจากการศึกษาการสร้าง NWFZ ในสองเขตนี้ เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของการสร้าง NWFZ ในเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้ ตามความคิดของอาเซียนด้วย

⁶ Muthiah Alagappa, "Toward a Nuclear-Weapon-Free Zone in Southeast Asia," Institute of Strategic and International Studies, Malaysia, 1987. p. 1.

⁷ J. Soedjati Djwandono, "Southeast Asia as a Nuclear-Weapons-Free Zone," Institute of Strategic and International Studies, Malaysia, 1986. p. 1.

⁸ Kalela and Väyrynen, "Nuclear-Weapon-Free Zones: New Opportunities in the 1980's," pp. 21-23.

⁹ Alagappa, "Toward a Nuclear-Weapons-Free Zone in Southeast Asia," pp. 1-3.

ขอบเขตของการศึกษา

เปรียบเทียบบทเรียนที่ได้จากการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นทั่วไป จากการศึกษา 2 กรณี
ดังต่อไปนี้

1. การสร้าง NWFZ ในลาตินอเมริกา ตั้งแต่ปี 1960-1980
2. การสร้าง NWFZ ในแปซิฟิกใต้ ตั้งแต่ปี 1975-1985

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อเปรียบเทียบการสร้าง NWFZ ใน 2 เขตภูมิภาค คือ ลาตินอเมริกาและแปซิฟิกใต้
ในด้านความสำเร็จและข้อจำกัด

กรอบความคิดในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์นี้ ได้นำทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธ
(arms control) มาใช้เป็นกรอบความคิดในการศึกษา เพราะการสร้างเขตปลอดอาวุธ
นิวเคลียร์นั้นจัดเป็นมาตรการหนึ่งของการควบคุมอาวุธในระดับภูมิภาค

David V. Edwards ผู้เขียนหนังสือเรื่อง Arms Control in
International Politics ได้กล่าวว่า การควบคุมอาวุธ คือความพยายามร่วมมือกันของ
ชาติต่าง ๆ ในการสร้างมาตรการเพื่อจำกัดการสรรสร้างการทหารของแต่ละชาติ เพื่อลดความ
เสี่ยงต่อสงครามจากวิกฤติการณ์และความไม่เสถียรภาพระหว่างประเทศที่เกิดขึ้น มาตรการที่ใช้
ในการควบคุมอาวุธ ประกอบด้วยมาตรการเดี่ยว ซึ่งหมายถึงแต่ละชาติพยายามควบคุมการสรรสร้าง
การทหารของตนเองหรือมาตรการที่ประกอบด้วยหลายชาติมีปฏิสัมพันธ์กันในการควบคุมอาวุธ¹⁰

รูปแบบของการควบคุมอาวุธที่สำคัญมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ การที่แต่ละชาติควบคุมตนเอง
(self control) และการมีปฏิสัมพันธ์กันของชาติต่าง ๆ ตั้งแต่สองชาติขึ้นไป (interaction)
เพื่อควบคุมอาวุธซึ่งเป็นผลจากกระบวนการสรรสร้างการทหาร ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ

¹⁰

David V. Edwards, Arms Control in International Politics
(New York: Feffer and Simons Inc., 1969), pp. 1-3.

หลายขั้นตอน ดังนี้

องค์ประกอบแรก คือ การควบคุมวัตถุดิบ ทรัพยากรที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เพื่อนำไปใช้ในการผลิตอาวุธและการเสริมสร้างกำลังทหาร

องค์ประกอบข้อที่สอง คือ การควบคุมเทคโนโลยีซึ่งสามารถนำไปใช้แปรสภาพทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นศักยภาพทางการทหาร

องค์ประกอบข้อที่สาม คือ การควบคุมกระบวนการผลิตอันหมายถึงการผลิตทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative)

องค์ประกอบข้อที่สี่ คือ การควบคุมการเก็บสะสม (Stockpile) และนำไปประจำติดตั้ง

องค์ประกอบข้อที่ห้า คือ การควบคุมการใช้อาวุธ (Usage) ซึ่งรวมไปถึงขั้นของการให้ความช่วยเหลือทางอาวุธแก่พันธมิตรด้วย

การควบคุมอาวุธ คือ การควบคุมขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือมากกว่านั้น¹¹

เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ คือ รูปแบบหนึ่งของการควบคุมอาวุธแบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กัน ของชาติต่าง ๆ ในระดับภูมิภาค เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการผลิต (Production) พัฒนา (Development) นำมาติดตั้ง (Deployment) และ / หรือ ใช้ (Usage) อาวุธนิวเคลียร์ในเขตภูมิภาคที่ถูกกำหนดให้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ เพื่อให้เขตดังกล่าวมีสถานะปลอดจากอาวุธนิวเคลียร์ ทำให้เกิดความมีเสถียรภาพทางการเมืองและการทหาร ซึ่งนับเป็นการจัดการร่วมกันของรัฐในภูมิภาคที่ร่วมมือกันด้วยความเต็มใจ เพื่อสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นแก่ภูมิภาค เพื่อขจัดอาวุธนิวเคลียร์มิให้มีการนำเข้ามาในเขต ตลอดจนป้องกันมิให้เขตดังกล่าวเป็นเป้าจากการโจมตีของอาวุธนิวเคลียร์จากภายนอกโดยมหาอำนาจนิวเคลียร์ในรูปแบบของสนธิสัญญาหรืออนุสัญญา โดยกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่รับรองของสหประชาชาติ เพื่อให้เขตดังกล่าวเป็นที่เคารพและปฏิบัติตาม การสร้าง NWFZ ดังกล่าวจะต้องมีการจัดตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่ในการที่สุ่มตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีของภาคีสัญญาดัง

หากเรานำหลักเกณฑ์ที่สำคัญของการสร้างเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ตามที่สมัชชาสหประชาชาติกำหนดไว้มาใช้ แนวความคิดดังกล่าวจะต้องเป็นความคิดริเริ่มของรัฐในภูมิภาคด้วยความยินยอมสมัครใจ นอกจากนั้นจะต้องมีประเทศมหาอำนาจนิวเคลียร์ภายนอกให้การรับรอง

¹¹ Ibid., pp. 7-12.

หรือประกันต่อสถานการณ์ของการปลดอาวุธนิวเคลียร์ของเขตกว้าง สมัชชาสหประชาชาติยังได้กำหนดกฎหมายข้อบังคับสำคัญของการสร้าง NWFZ อีก 3 ประการ ดังนี้¹²

1. การไม่มีอาวุธไว้ในครอบครอง (Non-Possession) ซึ่งได้แก่ การไม่พัฒนา ทดลอง ผลิต หรือได้มาซึ่งอาวุธนิวเคลียร์
2. ไม่ให้มีการนำเอาอาวุธนิวเคลียร์เข้ามาประจำเก็บไว้ (Non-Stationing) ได้แก่ การไม่นำมาประจำที่ตั้ง (Deployment) ในเขตหรือในรัฐที่สาม
3. จะต้องมีการควบคุมและตรวจสอบเพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ แรงจูงใจที่ทำให้เกิดการควบคุมอาวุธนั้น เกิดจากการที่ประเทศต่าง ๆ ในระบบระหว่างประเทศหรือระบบย่อย มีความเห็นสอดคล้องกันในระดับหนึ่งถึงภัยคุกคามที่เกิดจากการแข่งขันสร้างกำลังทหาร และวิกฤติการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่เกิดขึ้น จึงได้ร่วมมือกันทำการควบคุมอาวุธ เพื่อลดความเสี่ยงต่อสงคราม เพื่อรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมีระเบียบระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นการลดขอบเขต ปริมาณ และค่าใช้จ่ายในการสร้างกำลังทหาร ตลอดจนการควบคุมการเพิ่มของอาวุธ ซึ่งหมายถึงการเพิ่มทั้งจำนวนและชนิดของอาวุธ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ทำให้เกิดการแสวงหาโอกาสของความร่วมมือ ซึ่งทำให้เกิดข้อตกลงต่าง ๆ ในการควบคุมอาวุธด้วย

เมื่อเราพิจารณาถึงการสร้างเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ อาจกล่าวได้ว่ามีแรงจูงใจที่เกิดจากการที่ชาติต่าง ๆ ในภูมิภาคมีความเห็นสอดคล้องกันถึงภัยคุกคามที่เกิดจากอาวุธนิวเคลียร์ที่แพร่กระจายอยู่ในภูมิภาคทั้งในแนวตั้งและแนวนอน ทำให้เกิดความไม่มั่งคั่งระหว่างประเทศเกิดขึ้นแก่รัฐต่าง ๆ ในภูมิภาค จากอันตรายของอาวุธดังกล่าว จึงได้ร่วมมือกันพยายามสร้างเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ขึ้น เพื่อควบคุมอาวุธดังกล่าวในระดับภูมิภาค ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและขจัดอาวุธนิวเคลียร์ในเขตที่ก่อตั้งขึ้น เพื่อนำมาซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงแก่รัฐต่าง ๆ ในภูมิภาค

อย่างไรก็ตาม ความพยายามในการควบคุมอาวุธ ก็มีอุปสรรคหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ทำให้การควบคุมอาวุธไม่ค่อยจะประสบความสำเร็จ ซึ่งอุปสรรคหรือข้อจำกัดที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

¹² Kalela and Väyrynen, "Nuclear-Weapon-Free Zone: New Opportunities in the 1980's," pp. 7-11.

1. K.J. Holsti ในหนังสือเรื่อง *International Politics: A Framework for Analysis* โทกล่าวว่า อุปสรรคสำคัญที่ทำให้การควบคุมอาวุธไม่ค่อยบรรลุความสำเร็จ คือ การที่ประเทศคู่กรณีมีผลประโยชน์ขัดกัน ความแตกต่างในเรื่องผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย ทำให้ไม่อาจเจรจาทกลงกันได้ ตามเงื่อนไขของการควบคุมอาวุธ เพราะต่างฝ่ายต่างคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าผลประโยชน์ร่วมกัน¹³

2. อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การควบคุมอาวุธไม่ได้ผลตามที่ Holsti กล่าวไว้ คือ พัฒนาการแห่งเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ระบบอาวุธได้รับการพัฒนาใหม่ประสิทธิภาพของขีดความสามารถสูง ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความต้องการระบบอาวุธดังกล่าวไว้ใช้ มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความเสียเปรียบต่อฝ่ายปฏิบัติที่อาจมีระบบอาวุธนั้นไว้ใช้ ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการควบคุมอาวุธ เพราะเกรงว่าจะทำให้ตนเองเสียประโยชน์¹⁴

3. Edward N. Luttwak ซึ่งเขียนหนังสือเรื่อง *Strategy and Politics* โทกล่าวว่า อุปสรรคสำคัญที่ทำให้การควบคุมอาวุธไม่ค่อยประสบความสำเร็จ สืบเนื่องมาจากการมีรัฐฝ่ายที่สาม ซึ่งมีผลประโยชน์แตกต่างออกไป เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความยากลำบากในการเจรจาทกลงกัน โดยเฉพาะการที่รัฐแต่ละฝ่ายมีระบบอาวุธแตกต่างกัน ย่อมเกิดความลำบากในการเจรจาทกลงกันได้ใน การควบคุมอาวุธให้ทุกฝ่ายเกิดความพอใจ นอกจากนี้ การที่รัฐต่าง ๆ พิจารณาเหตุการณ์ หรือตีความสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่างกัน ทำให้เกิดความลำบากในการร่วมมือกันควบคุมอาวุธ¹⁵

จากข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการควบคุมอาวุธดังกล่าว การวิเคราะห์เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์จึง ควรคำนึงถึงอุปสรรคหรือข้อจำกัดที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ผลประโยชน์ของรัฐต่าง ๆ ในภูมิภาคแตกต่างกัน ทำให้ไม่อาจร่วมมือกันได้ เช่น การที่รัฐในภูมิภาคบางรัฐเป็นพันธมิตรทางทหารกับประเทศมหาอำนาจนิวเคลียร์ภายนอก หรือการที่บางรัฐมีโครงการพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์ ตลอดจนความขัดแย้งแข่งขันกันของรัฐต่าง ๆ ในภูมิภาค ทำให้ประสบความสำเร็จยากลำบากที่จะนำรัฐต่าง ๆ นั้นมาร่วมมือกันในการจัดการร่วมกันใน

¹³ K.J. Holsti, *International Politics: A Framework for Analysis* 3rd ed. (New York: Prentice-Hall Inc., 1977), p. 348.

¹⁴ Ibid., p. 349.

¹⁵ Edward N. Luttwak, *Strategy and Politics* (New Brunswick, New Jersey: Transaction Inc., 1980), pp. 123-124; 129-130.

ระดับภูมิภาคช่วยการสร้าง NWFZ ดังกล่าว

2. ผลประโยชน์ของมหาอำนาจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การสร้าง NWFZ นั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยเฉพาะความแตกต่างของผลประโยชน์ของมหาอำนาจที่มักคำนึงถึงว่าการจัดสร้าง NWFZ ดังกล่าว ชัดขวางต่อผลประโยชน์ของตนหรือไม่

3. ปัจจัยทางเทคโนโลยี เป็นอุปสรรคต่อการสร้าง NWFZ เพราะประเทศต่าง ๆ ต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการทหาร ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการตรวจสอบและควบคุม

สมมติฐานในการศึกษา

1. การมองภัยคุกคามที่สอดคล้องกันของประเทศในภูมิภาค ทำให้มีการริเริ่มก่อตั้งเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในระดับภูมิภาค
2. ผลประโยชน์ของมหาอำนาจ เป็นตัวกำหนดความสำเร็จในการก่อตั้งเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จะศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) จากเอกสารและบทความต่าง ๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอบข่าย และข้อจำกัดของแนวความคิดนี้
2. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุทางความเป็นไปได้อันหนึ่งของแนวความคิดในปัจจุบันของอาเซียนในเรื่องเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์

การนำเสนอ

ในการนำเสนอจะแบ่งออกเป็น 4 บท ศึกษาที่มาและสภาพของปัญหา การสร้างเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในลาตินอเมริกา และแปซิฟิกใต้ เพื่อดูความมุ่งหมาย กฎข้อบังคับ ข้อจำกัด และความสำเร็จ จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบเขตทั้งสองว่ามีข้อจำกัดและความสำเร็จอย่างไร พร้อมทั้งพิจารณาสาเหตุทางความเป็นไปได้อันหนึ่งของข้อเสนอของอาเซียนในการจะจัดสร้าง NWFZ ในเอเชียอาคเนย์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป